

Vergaderjaar 2021–2022

33 118

Omgevingsrecht

34 986

Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)

DT¹

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR VOLKSHUISVESTING EN RUIMTELIJKE ORDENING

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 juni 2022

Op 17 mei 2022 hebben de vaste commissies voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving en voor Economische Zaken en Klimaat/Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ingestemd met de voorgestelde verwerking² van het verzoek van de heer Nicolaï tot het verstrekken van documenten over het functioneren en de invoering van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Daarbij hebben zij aangegeven dat zij de reactie op het verzoek uiterlijk 3 juni wensen te ontvangen. In deze brief zal ik u aangeven hoe ik te werk ben gegaan en zend ik u de gevraagde documenten.

Het verzoek omtrent de openbaar te maken documenten luidt als volgt:

1. Alle tot op heden niet openbaar gemaakte adviezen, rapporten en onderzoeksresultaten die in de periode juni 2018 tot en met heden zijn uitgebracht door niet tot de ambtelijke organisatie te rekenen personen, colleges, bureaus en andere entiteiten die betrekking hebben op of verband houden met het functioneren en de invoering van het DSO-LV.
2. Bij elk op de lijst vermelde documenten aan te geven in welke aan de Kamer gerichte brieven uitdrukkelijk op de inhoud van die documenten is ingegaan en welke uitkomst met de Kamer is gedeeld;
3. De op de lijst vermelde documenten aan de Kamer te zenden;
4. Aan te geven op welk moment en op welke wijze de op de lijst vermelde documenten met de minister zijn gedeeld.

Naar aanleiding van het verzoek is in de archiefsystemen en via de inkoopopdrachten van het interbestuurlijk programma Aan de Slag met

¹ De letters DT hebben alleen betrekking op 33 118.

² Kamerstukken I 2021/22, 33 118, DP.

de Omgevingswet (ADS) en de directie Eenvoudig Beter (EB) van Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vanaf 1 juni 2018 tot heden terug gezocht welke externe partijen het programma of de directie advies hebben gegeven of onderzoek hebben gedaan in opdracht van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties of de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening dat betrekking heeft op of verband houdt met het functioneren en de invoering van het DSO-LV. Vervolgens zijn de daaruit voortkomende documenten getoetst aan de vraagstelling.

Tevens is nagegaan of deze documenten al naar de Kamers zijn gestuurd of openbaar zijn gemaakt via de website. Ten slotte is navraag gedaan binnen het programma en de directie of er wetenschap is van rapporten – in opdracht van ADS of EB – die mogelijk binnen de vraagstelling zouden kunnen vallen. Dit alles is met grote inzet gedaan om binnen de gestelde termijn aan het verzoek te voldoen.

Het resultaat is zeven advies- en onderzoeksrapporten, die u nog niet eerder hebben bereikt of die anderszins openbaar zijn gemaakt. Deze worden hieronder opgesomd en kort toegelicht:

1. Het *adviesrapport van Leibnitz Foundation For Law* (verbonden aan UvA) uit 2019. Eind 2018 heeft het Leibniz Center for Law een 2nd Opinion gegeven op de toenmalige STOP/TP standaard, versie 0.96. Doel van het gevraagde advies was om extern mee te laten kijken op de ontwikkeling van deze standaard en de vraagstukken die destijds speelden. Het rapport heeft zo bijgedragen aan de verdere ontwikkeling van de standaard waarover u via onder andere voortgangsbrieven bent geïnformeerd. Dit is gebeurd in de voortgangsbrieven die voor de zomer van 2019³ en eind 2019⁴ zijn verstuurd. Ook in de voortgangsbrief van mei 2020⁵ en in antwoord op vragen van de PvdD van 4 mei 2020⁶ is voortgang over de standaard gemeld. De standaard is beschikbaar voor eenieder die er mee moet werken en de DSO-LV-functionaliteit is in de LVBB-DSO-LV-keten geïmplementeerd.

De uitkomsten van dit rapport zijn betrokken in de interne auditgesprekken en de verdere ontwikkeling van de standaard richting de uiteindelijke 1.0 versie.

De minister is niet specifiek over dit specifieke rapport geïnformeerd maar in algemene zin wel over de voortgang van de ontwikkeling van de standaard.

2. De *analyse / botsproef over de rechterlijke macht en het DSO, door Perspectivity*. Doel hiervan was onder meer input te leveren voor het verbeteren van de functionaliteiten van het DSO-LV, zodat de rechterlijke macht er beter mee kan werken. Het rapport komt voort uit de zogenoemde «botsproeven» waarbij het werken met de Omgevingswet in de praktijk wordt beproefd. Hiermee hebben de afgelopen jaren toekomstige gebruikers van DSO-LV via realistische casuïstiek ervaring opgedaan met de toepassing van concept-regels en instrumenten van de Omgevingswet en de DSO-voorzieningen. Zo ook de rechterlijke macht. De ervaringen van gebruikers tijdens deze botsproef zijn door een externe in een rapport vervat. De bevindingen in dit rapport zijn gebruikt bij de vormgeving van de viewer en de vormgeving van de extra functionaliteit die «tijdreizen» is gaan heten. In de voortgangsbrief van 1 november 2021⁷ is hierop ingegaan, waarbij is gemeld dat er een grote behoefte bij experts bestaat –

³ Kamerstukken I, 2018/19, 33 118, AV.

⁴ Kamerstukken I, 2019/20, 33 118, AY.

⁵ Kamerstukken I, 2019/20, 33 118, BD.

⁶ Kamerstukken II, 2019/21, 33 118, nr. 144

⁷ Kamerbrieven I, 2021/22, 33 118, CP.

waaronder de rechtelijke macht – om de reeds beschikbare viewer aan te vullen met functies die de interactie tussen regels en verbeelding van een omgevingsplan verbeteren. Tevens is gemeld, dat vanuit deze beroepsgroep is verzocht om de scope van DSO-LV uit te breiden ten opzichte van de oorspronkelijke viewer functionaliteit van DSO-LV en de zogenaamde «tijdreisfunctionaliteit». In antwoord op vragen van diverse fracties van de Eerste Kamer is hier nader op ingegaan.⁸

De minister heeft in algemene zin kennis genomen van de vraagstukken die speelden rond de viewer en de wensen van de juridische professionals hieromtrent zoals aan de orde is gekomen in dit rapport over de rechterlijke macht.

3. *De Volwassenheidstoets 2019 en*

4. *De Volwassenheidstoets 2021 door KPMG.* Het betreffen tussentijdse checks op het voldoende aanwezig zijn van processen, organisatie, personeel en expertise bij de Strategische en Tactische Beheer Organisaties (SBO en TBO), de samenwerkingsrelaties met elkaar en met externe partijen. De rapporten handelen over de volwassenheid van de beheerorganisatie, en bespreken in dat verband ook de afbouw van het DSO. Deze rapportages worden opgesteld om vanuit een externe blik intern te analyseren hoe de opbouw van het beheer vordert en zo te identificeren wat nog gedaan moet worden. Ze zijn niet opgesteld ten behoeve van een formele externe toetsing, maar zijn bedoeld voor zelfreflectie en vormen tevens input voor de beheerplannen die door het interbestuurlijk Opdrachtgevend Beraad Beheer worden vastgesteld. Ze zijn tevens ingebracht in het onderzoek van AC-ICT dat op uw verzoek is uitgevoerd. Dit geldt ook voor de eerdere toets uit 2019 die is ingebracht in de toenmalige onderzoeken door het BIT en Bureau Gateway waarover u destijds bent geïnformeerd.

Het beheer van DSO-LV is interbestuurlijk ingericht waarbij de bestuurlijke partners gezamenlijk sturing geven op het beheer. De Minister is derhalve niet specifiek over deze toetsen geïnformeerd. De minister is met de bestuurlijke partners wel geïnformeerd over de ontwikkeling van het beheer. De minister is tevens geïnformeerd over de bevindingen van het BIT, het Gateway-onderzoek in 2020⁹, en AC-ICT¹⁰, die ook het beheer hebben getoetst.

5. *De annotatiestrategie Rijk, van de Kwinkgroep BV.* In dit stuk is door een externe opgehaald hoe rijkspartijen met elkaar de regels op welke manier wil annoteren zodat deze regels beter in DSO-LV vindbaar zijn. De Kamer is per kamerbrief van 29 november 2019¹¹ geïnformeerd dat partijen regelgeving moeten gaan annoteren. Het precieze niveau van annoteren op rijksniveau is uitgewerkt via dit rapport.

6. *De impactanalyse van de werking van STOP-TPOD omgevingsvisie en projectbesluit-standaard van de Kwinkgroep BV.* Het betreft een inventarisatie door een externe hoe de rijkspartijen tegen deze standaard aankeken. Per omgevingsdocument is een dergelijk profiel opgesteld waarbij elke bestuurlijke partij (gemeenten, provincies, waterschappen en rijk) de informatiebehoefte heeft ingebracht. De Kamer is per brief van 24 juni 2020¹² geïnformeerd dat de STOP-TPOD 1.0 is vastgesteld en verder wordt geïmplementeerd. De Kamer is per brief van 1 november 2021¹³ geïnformeerd dat het Rijk oefenver-

⁸ Kamerstukken I, 2021/22, 33 118, DC.

⁹ Kamerstukken I, 2020/21, 33 118, BK.

¹⁰ Kamerstukken I, 2021/22, 33 118, DF.

¹¹ Kamerstukken I, 2019/20, 33 118, AY.

¹² Kamerstukken I, 2020/21, 33 118, BF.

¹³ Kamerstukken I, 2021/22, 3318, CP.

sies van de Omgevingsvisie via de STOP-TPOD standaard in het DSO-LV heeft geladen, met in de toegezonden bijlage (Stand van zaken vijf minimale eisen voor inwerkingtreding) de informatie dat de werking van het toepassingsprofiel STOP-TPOD projectbesluit is aangetoond. De impactanalyse van het Rijk op de TPOD Omgevingsvisie en het Projectbesluit heeft bijgedragen aan het interbestuurlijk definitief vaststellen van de toepassingsprofielen Omgevingsvisie en Projectbesluit en aan het realiseren van de praktijkproeven waarbij Rijksbesluiten in het DSO-LV zichtbaar zijn gemaakt.

De minister is niet over de inhoud van deze twee rapporten geïnformeerd. Zij zijn opgesteld voor de Rijkspartijen en in een Rijksbrede stuurgroep op DG-niveau vastgesteld.

Recent is er een audit gedaan op de beheerkosten van het DSO, en dit in twee delen.

7. *De audit beheerkosten DSO Omgevingswet verricht door VanBerkel Professionals bv.* Dit is een onafhankelijke, externe audit op het labelen van de uitgaven op beheer en doorontwikkeling. In opdracht van het interbestuurlijke Opdrachtgevend Beraad beheer (OGB-beheer), heeft BZK/SBO de opdracht verleend. Het gaat hier over kostenbeheersing ten behoeve van de het beheer en doorontwikkeling. Het onderzoek bestaat uit 2 delen.

In antwoord op eerdere vragen van de leden van de PvdA¹⁴ kan worden meegedeeld dat de resultaten van de audit naar de administratieve organisatie (procedures rond de beheerkosten) en financiële verantwoording (audit deel 2) inmiddels conform planning zijn vastgesteld op 18 mei jl. door het interbestuurlijk OGB Beheer.

Over de opvolging van de aanbevelingen wordt eind juni door het OGB-beheer besloten. Hierover wordt u nader geïnformeerd in een volgende voortgangsbrief. Op 30 juni 2022 zal deel 2 van de Audit ter kennisneming op de agenda van het Bestuurlijk Overleg WRO staan.

Van deel 1 heeft de minister kennis genomen in het kader van het BO WRO van 5 april. Voor wat betreft deel 2 zal dat gebeuren in de aanloop naar 30 juni aanstaande.

U treft beide documenten in de bijlage aan.

Met deze beantwoording verwacht ik aan de informatievraag van de vaste commissies voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving en voor Economische Zaken en Klimaat/Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit te hebben voldaan.

De Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,
H.M. de Jonge

¹⁴ Kamerstukken I, 2021/22, 33 118, DC. en Kamerstukken I, 2021/22, 33 118, DN.